

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Αθήνα, 25.01.2012

Αριθμ. Πρωτ. 863

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΠΑΑ - ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΜΟΝΑΔΑ Β2

Ταχ. Δ/ση: Λεωφ. Αθηνών 54-56

Τ.Κ.: 104 41, Αθήνα

Πληροφορίες: Δ. Κολώνης, Ε. Τσιατούρας

Τηλέφωνα : 210-52.75.248 210-52.75.084

ΘΕΜΑ: Καθορισμός ενισχύσεων και διαδικασιών στο πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου 113 «Πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών και γεωργικών εργατών (ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ)» του Άξονα 1 «Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτατζής»

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ο Ι Υ Π Ο Υ Ρ Γ Ο Ι

Οικονομικών

**Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας
& Ναυτιλίας**

**Αγροτικής Ανάπτυξης
& Τροφίμων**

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις Νόμων και Π.Δ.

1. Τις διατάξεις του Π.Δ. 402/88 (ΦΕΚ 187/Α'/26.08.1988) «Οργανισμός Υπουργείου Γεωργίας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Τις διατάξεις του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α'/2005) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», ειδικότερα δε τα Άρθρα 41 και 90.
3. Το άρθρο 17 του Ν.3205/2003 (ΦΕΚ 297/Α'/23.12.2003) «περί Μισθολογικών ρυθμίσεων λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ, μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχων της Ελληνικής Αστυνομίας και Λιμενικού Σώματος και άλλες σχετικές διατάξεις», όπως ισχύει κάθε φορά.
4. Τις διατάξεις του Π.Δ. 89/07.09.2010 (ΦΕΚ 154/Α'/07.09.2010) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
5. Το Π.Δ. 66/2011, «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 148/Α'/27.06.2011).
6. Το Π.Δ. 110/2011 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 243/Α'/11.11.2011)

7. Τις διατάξεις του Π.Δ. 185/2009 (ΦΕΚ 213/Α'/07.10.2009) «Ανασύσταση του Υπουργείου Οικονομικών, συγχώνευση του Υπουργείου Οικονομικών με τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας κ.λπ.»
8. Τις διατάξεις του Π.Δ. 65/2011 (ΦΕΚ 147/Α'/27.06.2011) «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία α) Εσωτερικών και β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συγχώνευση των Υπουργείων Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και μεταφορά στον Πρωθυπουργό των Γενικών Γραμματειών Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς».
9. Τις διατάξεις του Π.Δ. 189/2009 (ΦΕΚ 221/Α'/05.11.2009) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων», όπως τροποποιήθηκε με τα Π.Δ. 24/2010 (ΦΕΚ Α' 56), Π.Δ. 28/2010 (ΦΕΚ Α' 64), Π.Δ. 50/2010 (Α' 89) και το Π.Δ. 96/2010 (ΦΕΚ Α' 170).
10. Τα άρθρα 13-29 του Ν. 2637/1998 (ΦΕΚ 200/Α'/27.08.1998) περί «Σύστασης Οργανισμού Πληρωμών κι Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού κι Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)», όπως τροποποιημένος ισχύει.
11. Τις διατάξεις του Νόμου 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α'/07.06.2010).
12. Το Νόμο 3614/07 (ΦΕΚ 267/Α'/2007) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013», και ειδικότερα το άρθρο 37 «Εφαρμογή κρατικών ενισχύσεων του Π.Α.Α. και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας» όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 10§22 του Ν. 3840/2010 «Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 53/Α'/31.03.2010).
13. Το Ν.Δ. 131/74 «Περί παροχής οικονομικών ενισχύσεων εις την γεωργικήν, κτηνοτροφικήν, δασικήν και αλιευτικήν παραγωγήν» (ΦΕΚ 320/Α'/1974), όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 1409/83 «τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του ν.δ. 131/1974 περί παροχής οικονομικών ενισχύσεων εις την γεωργικήν, κτηνοτροφικήν, δασικήν και αλιευτικήν παραγωγήν και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 199/Α'/1983), όπως τροποποιημένος ισχύει, και το Ν. 2512/97, άρθρο 11 (ΦΕΚ 138/Α'/1997).
14. Του άρθρου 36 του Ν. 3614/07, όπου ορίζεται ως διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε και της υπ' αριθμ. 262066/19.02.2009 (ΦΕΚ 327/Β'/23.02.2009) Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, εκχώρησης αρμοδιοτήτων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε ως Οργανισμού Πληρωμών στο πλαίσιο διαχείρισης του ΕΓΤΑΑ, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ 2007-2013.
15. Το Άρθρο 7, παράγραφος 13α του Ν.3840/2010, με τον οποίο η Ειδική Υπηρεσία Συγχρηματοδοτούμενων Μέτρων και Πράξεων Αγροτικής Ανάπτυξης μετονομάστηκε εκ νέου σε Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα.
16. Τις διατάξεις του υπ' αριθμ. Π.Δ. 113/15.11.2010 (ΦΕΚ 194/Α'/22.11.2010) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες».

Β. Τους Κανονισμούς και τις Οδηγίες.

17. Τον Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ε.Γ.Τ.Α.Α., όπως τροποποιημένος ισχύει.
18. Τον Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1974/2006 της Επιτροπής για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α.), όπως τροποποιημένος ισχύει.
19. Τον Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1290/2005 του Συμβουλίου της 21^{ης} Ιουνίου 2005 για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, όπως τροποποιημένος ισχύει.

20. Τον Καν. (ΕΚ) αριθμ. 883/2006 της Επιτροπής σχετικά με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1290/2005 του Συμβουλίου σε ότι αφορά την τήρηση των λογαριασμών των οργανισμών πληρωμών τις δηλώσεις δαπανών κι εσόδων και τους όρους επιστροφής των δαπανών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιημένος ισχύει.
21. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1975/2006 της Επιτροπής για τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου καθώς και την πολλαπλή συμμόρφωση σε σχέση με μέτρα στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης.
22. Τον Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και για τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, (ΕΚ) αριθ. 247/2006, (ΕΚ) αριθ. 378/2007 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003.
23. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1122/2009 της Επιτροπής της 30^{ης} Νοεμβρίου 2009 σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση, τη διαφοροποίηση και το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, στο πλαίσιο των καθεστώτων άμεσης στήριξης για τους γεωργούς που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό, καθώς και λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης που προβλέπεται για τον αμπελοοινικό τομέα.
24. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 65/2011 της Επιτροπής της 27ης Ιανουαρίου 2011 «για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου καθώς και την πολλαπλή συμμόρφωση σε σχέση με μέτρα στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης», όπως ισχύει κάθε φορά.
25. Την υπ' αριθμ. Ε(2007) 6015/29.11.2007 Απόφαση της Επιτροπής Ε.Κ. για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 (CC1 No 2007GR06RPO001), όπως ισχύει κάθε φορά και τις τροποποιήσεις του ΠΑΑ, που δεν απαιτούν τροποποίηση της συγκεκριμένης απόφασης της Επιτροπής.

Γ. Τις Αποφάσεις

26. Την υπ' αριθμ. 2876/07.10.2009 (ΦΕΚ 2234/Β'/2009) Απόφαση του Πρωθυπουργού «Αλλαγή τίτλου Υπουργείων».
27. Την υπ. αριθμ. 51116/3184/25.11.2011 (ΦΕΚ 2741/Β'/25.11.2011) Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας με θέμα «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας Αθανάσιο Μωραΐτη.»
28. Την υπ. αριθμ. Υ25/06.12.2011 (ΦΕΚ 2792/Β'/08.12.2011) Απόφαση του Πρωθυπουργού με θέμα «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών Φίλιππου Σαχινίδη και Παντελή Οικονόμου.»
29. Την υπ' αριθ. 271562/01.08.2002 (ΦΕΚ 1042/Β'/08.08.2002) Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας περί «Εγκρίσεως του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε ως Οργανισμού Πληρωμής από 01-09-2002».
30. Την υπ' αριθμ. 282966/09.07.2007 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (ΦΕΚ 1205/Β'/2007), όπως ισχύει κάθε φορά.
31. Την υπ' αριθμ. 399570/10.10.2001 Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Γεωργίας «Σύσταση Διοικητικού Τομέα Προγραμματισμού και Εφαρμογών του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και Θέσης Ειδικού Γραμματέα στο Υπουργείο Γεωργίας» (ΦΕΚ 1363/Β'/2001), όπως συμπληρώθηκε με τις 229920/20.02.2002 (ΦΕΚ 233/Β'/27.02.2002) και 222822/22.04.2003 (ΦΕΚ 592/Β'/14.05.2003) όμοιες, όπως

μετονομάστηκε με τις διατάξεις της παρ.4 του Άρθρου 46 του Ν.3614/2007, σε «Διοικητικός Τομέας Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών».

32. Την υπ' αριθμ 339621/07.12.2009 (ΦΕΚ 516 ΥΟΔΔ/10.12.2009) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία διορίσθηκε στη θέση του Ειδικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων με βαθμό 2ο της κατηγορίας Ειδικών Θέσεων ο Διβάρης Ευάγγελος του Πανογιώργη, ο οποίος θα προΐσταται των υπηρεσιών του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, όπως διορθώθηκε στο ΦΕΚ με αρ. 523/11.12.2009 (Τεύχος Υπαλλήλων Ειδικών Θέσεων και Οργάνων Διοίκησης Φορέων του Δημοσίου και ευρύτερου Δημοσίου Τομέα).
33. Την υπ' αριθμ. 280682/04.05.2009 (ΦΕΚ 972/Β'/22.05.2009) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Μεταβίβαση στους Γενικούς Γραμματείς, Ειδικό Γραμματέα, Προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης, Προϊσταμένους Διεύθυνσης και Προϊσταμένους Τμήματος της εξουσίας να υπογράφουν με «Εντολή Υπουργού», όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 261044/27-04-2010 (ΦΕΚ 625/Β'/11.05.2010), 271674/10.05.2010 (ΦΕΚ 701/Β'/25.05.2010), 271726/06.09.2010 (ΦΕΚ 1400/Β'/06.09.2010), 135074/08.02.2011 (ΦΕΚ 267/Β'/18.02.2011) και 155504/18.04.2011 (ΦΕΚ 859/Β'/16.05.2011) όμοιες αποφάσεις.
34. Την υπ' αριθμ. 37501/04.03.2009 (ΦΕΚ 485/Β'/17.03.2009) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Μεταφορά της Δημόσιας Δαπάνης στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε για την πληρωμή των Μέτρων του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛ περιόδου 2007-2013 και της πρόωρης συνταξιοδότησης αλιέων του Μέτρου 4.2 «Κοινωνικοοικονομικά Μέτρα» του ΕΠΑΛ περιόδου 2000-2006 από το ΠΔΕ, καθώς και ρύθμιση σχετικών θεμάτων για την εφαρμογή του».
35. Την υπ' αριθμ. 135073/03.02.2011 (ΦΕΚ 315/Β'/25.02.2011) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας & Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Αναδιάρθρωση και αρμοδιότητες και κατανομή προσωπικού Ειδικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 (ΦΕΚ 1886/Β') που τροποποιεί την υπ' αριθμ. 324005/09.09.2008 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1886/Β'/12.09.2008), με την οποία αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα και της ανατέθηκε η άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013, επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που ασκεί.
36. Την υπ' αριθμ. 2049/09.06.2011 (ΦΕΚ 1183/Β'/2011) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Τροποποίηση και κωδικοποίηση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013».
37. Το υπ' αριθμ. 3808/25.07.2011 έγγραφο της Μονάδας Α' της ΕΥΔ ΠΑΑ, καθώς το και το υπ' αριθμ. 83888/02.08.2011 της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης & Αλιείας του ΟΠΕΚΕΠΕ που αφορούν τη Γνωμοδότηση επί του Σχεδίου της παρούσης ΚΥΑ και της έκφρασης σύμφωνου γνώμης τους.
38. Ότι η ανωτέρω στήριξη προβλέπεται στο Μέτρο με κωδικό 113 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) περιόδου 2007 – 2013, δυνάμει των άρθρων 20 § δ (iii) και 35Α του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
39. Ότι πρέπει να καθορισθεί το πλαίσιο της εφαρμογής του Μέτρου 113 για την ανάληψη Νομικών Δεσμεύσεων έναντι των δικαιούχων και την καταβολή των ενισχύσεων.
40. Το γεγονός ότι από την παρούσα προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Τακτικού Προϋπολογισμού, όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 22 της παρούσας.
41. Την υπ' αριθμ. 1803/6377/19.01.2012 βεβαίωση της Οικονομικής Υπηρεσίας για τη δέσμευση της οικονομικής πίστωσης.

Αποφασίζουμε

Την εφαρμογή του Μέτρου 113, που αφορά την πρόωρη συνταξιοδότηση γεωργών (καπνοπαραγωγών) και είναι ενταγμένο στον Άξονα 1 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλατζίης» (ΠΑΑ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1**Σκοπός**

1. Ο σκοπός του μέτρου είναι η ενθάρρυνση των ηλικιωμένων γεωργών, που έχουν ενεργοποιήσει δικαιώματα καπνού στις καπνοπαραγωγικές περιοχές το 2009, να αποχωρήσουν από την ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα με στόχους:
 - 1.1. Τη διασφάλιση ενός ελάχιστου οικογενειακού εισοδήματος στον αποχωρούντα.
 - 1.2. Τη διαρθρωτική βελτίωση των εκμεταλλεύσεών τους μέσω:
 - 1.2.I. της εγκατάστασης νέων γεωργών και
 - 1.2.II. της βελτίωσης του μεγέθους τους
2. Δυνάμει του Άρθρου 37 του Ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267/Α΄/2007), ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων θα εκδώσει Απόφαση Λεπτομερειών (εφεξής ΥΑ λεπτομερειών) με την οποία θα καθορίζονται οι απαραίτητες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του συνόλου των Άρθρων της παρούσας ΚΥΑ.

Άρθρο 2**Πεδίο εφαρμογής**

Το καθεστώς εφαρμόζεται στις καπνοπαραγωγικές περιοχές της χώρας, όπως αυτές έχουν οριστεί στο ΠΑΑ και παρατίθενται στο Παράρτημα Ι της παρούσας.

Άρθρο 3**Φορείς Διαχείρισης και Εφαρμογής**

1. Η διαχείριση του Μέτρου γίνεται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης Ελλάδας (ΕΥΔ ΠΑΑ) 2007-2013.
2. Φορέας Εφαρμογής του Μέτρου είναι η ΕΥΕ ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα σε συνεργασία με τις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ.
3. Οργανισμός πληρωμής ορίζεται ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ).
4. Για τη εφαρμογή του παρόντος Μέτρου θα αναπτυχθεί σχετικό πληροφοριακό σύστημα από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Άρθρο 4**Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί**

Για την εφαρμογή της παρούσας ισχύουν οι εννοιολογικοί προσδιορισμοί όπως ορίζονται στο Παράρτημα Ι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Άρθρο 5
Κριτήρια επιλογής Υποψηφίων (Δικαιούχοι του Μέτρου)

Πρόωρη συνταξιοδότηση αρχηγών – γεωργών

1. Δικαιούχοι μπορούν να κριθούν γεωργοί αρχηγοί της οικογενειακής εκμετάλλευσης, εφόσον:
 - 1.1. Είναι γεννηθέντες από την 1^η Μαΐου 1948 έως και την 1^η Μαΐου 1951.
 - 1.2. Έχουν ενεργοποιήσει εκτατικά δικαιώματα καπνού προερχόμενα από καπνό το έτος 2009.
 - 1.3. Οι άμεσες ενισχύσεις τους μειώνονται από το 2010 σε σχέση με το έτος 2009, σύμφωνα με το άρθρο 135 του Καν. 73/2009.
 - 1.4. Έχουν ασκήσει γεωργική δραστηριότητα τουλάχιστον 10 έτη πριν από το έτος της αποχώρησής τους.
 - 1.5. Μεταβιβάζουν σε διάδοχο, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στη συνέχεια, την εκμετάλλευσή τους με τουλάχιστον 10ετή μίσθωση ή/και μεταβίβαση νομής και κυριότητας.
 - 1.6. Σταματούν για πάντα την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας για εμπορικούς σκοπούς.
 - 1.7. Εντάσσονται μέχρι και τις 31/12/2015 και κατ' ανώτατο όριο μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους, με βάση την ακριβή ημερομηνία γέννησής τους.
 - 1.8. Δεν έχουν εγκριθεί για ενίσχυση από οποιοδήποτε άλλο Μέτρο του ΠΑΑ 2007 – 2013 που σαν προϋπόθεση επιλεξιμότητας απαιτεί γεωργική δραστηριότητα μετά την ένταξη σε αυτό.
 - 1.9. Δικαιούνται τη στήριξη που προβλέπεται στο Άρθρο 135 του Κεφ. 4 του Καν. (ΕΚ) 73/19.01.2009.
 - 1.10. Είναι ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας ασφάλισης του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) σύμφωνα με τον Ν. 2458/97.
 - 1.11. Είναι αρχηγοί της οικογενειακής εκμετάλλευσης.
2. Ο Διάδοχος γεωργός θα πρέπει:
 - 2.1. Να είναι γεωργός ηλικίας κάτω των 40 ετών.
 - 2.2. Να αναλάβει την υποχρέωση να ασκήσει τη γεωργική δραστηριότητα κατά κύρια απασχόληση αμέσως μετά την παραλαβή της γεωργικής εκμετάλλευσης από τον δικαιούχο γεωργό και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα ετών.
 - 2.3. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος κατέχει Ζωικό Κεφάλαιο θα πρέπει αυτό να μεταβιβασθεί είτε στον διάδοχο γεωργό είτε σε τρίτο πρόσωπο εντός εξαμήνου από την ημερομηνία ένταξης του δικαιούχου.
 - 2.4. Να αυξήσει το μέγεθος (στρέμματα ή/και ΜΜΖ) της δικής του εκμετάλλευσης και ταυτόχρονα το μέγεθος (στρέμματα ή/και ΜΜΖ) της νέας εκμετάλλευσης που θα δημιουργηθεί να είναι μεγαλύτερο από αυτό του αποχωρήσαντα γεωργού.
 - 2.5. Σύζυγοι δικαιούχων δεν μπορούν να κριθούν ως διάδοχοι.
3. Δεν μπορούν να ενταχθούν στους δικαιούχους:
 - 3.1. Έμμισθοι υπάλληλοι, μόνιμοι ή έκτατοι (Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., Στρατιωτικοί, Ιδιωτικοί, κλπ).
 - 3.2. Ελεύθεροι επαγγελματίες, με εξαίρεση τους μικροεπαγγελματίες (π.χ. παντοπώλες, καφεπώλες, κουρείς, κλπ) μόνιμους κατοίκους δημοτικών διαμερισμάτων κάτω των 2.000 κατοίκων.
 - 3.3. Συνταξιούχοι οιοδήποτε ασφαλιστικού ταμείου εσωτερικού ή εξωτερικού με εξαίρεση τους έμμεσα συνταξιοδοτούμενους καθώς και τους γεωργούς που παίρνουν σύνταξη (επίδομα) ως θύματα ή τραυματίες πολέμου και εφόσον πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις.
 - 3.4. Όσοι έχουν ποσοστό μόνιμης αναπηρίας μεγαλύτερης του 67%.
4. Οι σύζυγοι των εξαιρουμένων κατηγοριών εφόσον έχουν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, δύνανται να ενταχθούν στους δικαιούχους του προγράμματος.

Άρθρο 6
Υποχρεώσεις δικαιούχων

Οι Δικαιούχοι αναλαμβάνουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

1. Να παραμείνουν στο πρόγραμμα για το χρονικό διάστημα που προσδιορίζεται στο εδάφιο 1.7 του άρθρου 5 της παρούσας.
2. Σε περίπτωση πρόωρης αποχώρησης από το πρόγραμμα, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που θα συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, θα εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο Άρθρο 19 της παρούσας.
3. Να παύσουν οριστικά από την ημερομηνία ένταξής τους στο παρόν καθεστώς ενισχύσεων την άσκηση οποιασδήποτε γεωργικής δραστηριότητας για εμπορικούς σκοπούς.
4. Καθ' όλη την περίοδο της δέσμευσής τους θα πρέπει:
 - 4.1. Να υποβάλλουν κατ' έτος αίτηση πληρωμής, η οποία θα αφορά όλους τους επιλέξιμους μήνες του ημερολογιακού έτους.
 - 4.2. Να δέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους που πραγματοποιούν εξουσιοδοτημένα Εθνικά και Κοινοτικά όργανα.
5. Η παρούσα ενίσχυση καταβάλλεται κατ' ανώτατο μέχρι το τέλος της Δ' Προγραμματικής Περιόδου (31/12/2015) και δεν θα υπάρξει δυνατότητα ανειλημμένων υποχρεώσεων για την επόμενη Προγραμματική Περίοδο.

Άρθρο 7
Είδος Ενίσχυσης

1. Η ενίσχυση υπολογίζεται σε ετήσια βάση και χορηγείται σε τέσσερις ισόποσες τριμηνιαίες δόσεις ή ενδεχομένως σε άλλα τακτικά χρονικά διαστήματα που θα καθορίζονται στην ΥΑ Λεπτομερειών, υπό τον όρο ότι πιστοποιείται η τήρηση των δεσμεύσεων από τους δικαιούχους της. Το ύψος της ετήσιας αποζημίωσης για το δικαιούχο ορίζεται μέχρι 6.000 ευρώ.
2. Όταν μία γεωργική εκμετάλλευση μεταβιβάζεται από περισσότερους του ενός αποχωρούντες γεωργούς, η συνολική στήριξη που χορηγείται για πρόωρη συνταξιοδότηση περιορίζεται στο ποσό που προβλέπεται για έναν αποχωρούντα γεωργό, και επιμερίζεται στους αποχωρούντες κατά αναλογία ίση με τα ποσοστά κατοχής και νομής επί της εκμετάλλευσης που μεταβιβάστηκε.
3. Αναπροσαρμογή του ύψους της χορηγούμενης ετήσιας ενίσχυσης, μπορεί να γίνει με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων τηρουμένων των χρηματοδοτικών ορίων που προβλέπονται στο εγκεκριμένο από τη ΕΕ ΠΑΑ.
4. Η χορήγηση της ετήσιας αποζημίωσης («πρόωρη σύνταξη») στους δικαιούχους σε καμία περίπτωση δεν λογίζεται ως συνταξιοδοτική παροχή, δεν υπόκειται σε καμία κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, όπως οι νόμοι Ν.2237/1994 (ΦΕΚ 149/Α'/1994) Άρθρο 1, παράγραφος 4, Ν. 2945/2001 (ΦΕΚ 223/Α'/08.10.2001) Άρθρο 28, παράγραφος 4, ορίζουν. Επίσης, δεν αποτελεί λόγο στέρησης ή αναστολής των προϋποθέσεων για την απόκτηση δικαιώματος σύνταξης από τον ΟΓΑ. Κατά τη διάρκεια παραμονής των δικαιούχων στο πρόγραμμα και μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους, οι δικαιούχοι λογίζονται σαν «ενεργοί αγρότες» όσον αφορά τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα και την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη.
5. Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου του προγράμματος «Πρόωρη Συνταξιοδότηση Αγροτών», η ετήσια αποζημίωση είναι δυνατόν να καταβληθεί στον έτερο των συζύγων και για το χρονικό διάστημα που απομένει μέχρι την προβλεπόμενη ημερομηνία για την έξοδο του δικαιούχου από το πρόγραμμα, εφόσον στο πρόσωπο του εν ζωή συζύγου συντρέχουν προϋποθέσεις που θα καθοριστούν με την ΥΑ Λεπτομερειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Άρθρο 8

Δημοσιοποίηση – Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος

1. Ο Φορέας Εφαρμογής (Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα) μετά από έγγραφη ενημέρωση και το σύμφωνο της γνώμης της ΕΥΔ ΠΑΑ προωθεί για υπογραφή στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Πρόσκληση προς τους ενδιαφερομένους για την υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης.
2. **Περιεχόμενο της πρόσκλησης**
Η Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων, ιδίως:
 - 2.1. Τον τρόπο, τόπο και τον χρόνο υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.
 - 2.2. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής.
 - 2.3. Τους όρους χρηματοδότησης.
 - 2.4. Τις διαθέσιμες πιστώσεις.
 - 2.5. Τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν και τις κυρώσεις που θα υποστούν στην περίπτωση αθέτησής τους.
 - 2.6. Τον τύπο της αίτησης ενίσχυσης, τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να τη συνοδεύουν και οδηγίες για τη συμπλήρωση-υποβολής τους.
 - 2.7. Τις αρμόδιες Υπηρεσίες και τον διαδικτυακό τόπο για την παροχή πληροφοριών.
3. **Δημοσιοποίηση της πρόσκλησης**
Με ευθύνη της ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα και την εποπτεία της ΕΥΔ ΠΑΑ γίνεται ευρεία δημοσιοποίηση της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος μέσω:
 - 3.1. Ανάρτησης στον διαδικτυακό τόπο του ΥΠΑΑΤ.
 - 3.2. Κοινοποίησης στους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς, οι οποίοι με τη λήψη της Πρόσκλησης Ενδιαφέροντος ενημερώνουν με κάθε πρόσφορο μέσο τους δυνητικούς δικαιούχους της περιοχής ευθύνης τους.
 - 3.3. Λήψης, όπου ενδείκνυται με συνεργασία της ΕΥΔ ΠΑΑ, ΕΥΕ ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα πρόσθετων μέτρων δημοσιότητας, όπως:
 - 3.3.I. Οργάνωση ημερίδων
 - 3.3.II. Οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (Help Desk)
4. Αποδεικτικά στοιχεία δημοσιότητας τηρούνται από την ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα.

Άρθρο 9

Απόφαση Ένταξης Πράξης

Η ΕΥΔ ΠΑΑ παράλληλα με την προώθηση από την ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος προωθεί για έγκριση στον Ειδικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Απόφαση Ένταξης/Χρηματοδότησης της Πράξης από το Μέτρο 113. Η Απόφαση Ένταξης/Χρηματοδότησης της Πράξης και στοιχεία της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα καταχωρηθούν στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα.

Άρθρο 10

Υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης

1. Οι ενδιαφερόμενοι, αφού λάβουν γνώση της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος και επιθυμούν να ενταχθούν στο Μέτρο, θα πρέπει να υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης η οποία θα είναι σύμφωνη με το υπόδειγμα που θα συνοδεύει την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.
2. Η αίτηση θα συνοδεύεται από φάκελο υποψηφιότητας, θα κατατίθεται στις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην Πρόσκληση και θα περιέχει:

- 2.1. Αποδεικτικά ιδιότητας γεωργού:
 - 2.1.I. Φωτοτυπία του βιβλιαρίου ασφάλισης του ΟΓΑ από την οποία θα προκύπτει το πρόσφατο της θεώρησης.
 - 2.1.II. Αντίγραφο της Ενιαίας Δήλωσης Εκμετάλλευσης του προηγούμενου έτους.
 - 2.1.III. Αποδεικτικό στοιχείο ότι έχει ασκήσει γεωργική δραστηριότητα θα αποτελούν οι υποβληθείσες Ενιαίες Δηλώσεις Εκμετάλλευσης από το 2006 έως την ημέρα υποβολής αίτησης ενίσχυσης με βάση τις οποίες τεκμηριώνεται ότι ασκεί γεωργική δραστηριότητα για τουλάχιστον 10 έτη.
 - 2.1.IV. Για την ταυτοποίηση των προσωπικών και οικονομικών στοιχείων του πρόωρα συνταξιοδοτούμενου του/της συζύγου του καθώς και του διαδόχου θα προσκομίζεται επικυρωμένο φωτοαντίγραφο των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατήριου.
3. Η υποβολή της Αίτησης Ενίσχυσης (φάκελος υποψηφιότητας) γίνεται ηλεκτρονικά, και έντυπα μέσω των αρμόδιων Περιφερειακών Διευθύνσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ. Ο φάκελος υποψηφιότητας θεωρείται πλήρης εφόσον περιέχει το σύνολο των παραστατικών στοιχείων που προαναφέρονται.
4. Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ παραλαμβάνουν τους φακέλους, διενεργούν έλεγχο πληρότητας, συμπληρώνουν σχετικό Φύλλο Ελέγχου και χορηγούν στον αιτούντα αποδεικτικό παραλαβής ή αριθμό πρωτοκόλλου. Εάν κατά τον έλεγχο πληρότητας διαπιστωθούν ελλείψεις, ο φάκελος δεν παραλαμβάνεται αλλά επιστρέφεται για συμπλήρωση και επανυποβολή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση του μέτρου.

Άρθρο 11

Διοικητικός Έλεγχος Αιτήσεων Ενίσχυσης (Αξιολόγηση)

1. Ο Διοικητικός Έλεγχος των αιτήσεων ενίσχυσης (άρθρο 24 του Καν. (ΕΕ) 65/2011) για την υπαγωγή ή μη των υποψηφίων δικαιούχων στο μέτρο πραγματοποιείται σύμφωνα με την Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία και ειδικότερα σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα άρθρα 5 και 10 της παρούσας.
2. Ο Διοικητικός Έλεγχος διενεργείται από υπαλλήλους των Περιφερειακών Δ/σεων του ΟΠΕΚΕΠΕ στο σύνολο των αιτήσεων ενίσχυσης και πληρωμής και περιλαμβάνει κατά περίπτωση τα ακόλουθα.
 - 2.1. **Διοικητικός – οπτικός**, κατά τον οποίο ελέγχονται:
 - 2.1.I. Το ενυπόγραφο της αίτησης, δεδομένου ότι η απουσία υπογραφής καθιστά την αίτηση μη αποδεκτή.
 - 2.1.II. Η πληρότητα της αίτησης.
 - 2.1.III. Η κάλυψη των κριτηρίων ένταξης (επιλογής) καθώς και τα σχετικά παραστατικά που τα τεκμηριώνουν.
 - 2.2. **Διοικητικό μηχανογραφικό – διασταυρωτικό**
Ο εν λόγω έλεγχος αφορά κυρίως στα κάτωθι:
 - 2.2.I. Α.Φ.Μ. (διασταύρωση με αρχείο του Υπουργείου Οικονομικών).
 - 2.2.II. Αριθμό τραπεζικού λογαριασμού (διασταύρωση με σχετικό αρχείο).
 - 2.2.III. Διασταύρωση με το αρχείο απενταγμένων διαδόχων δικαιούχων του Μέτρου “Πρόωρη Συνταξιοδότηση” με δεκαετή αποκλεισμό, διασταύρωση με το αρχείο των ενταγμένων παραγωγών στο μέτρο 1.1.3 της Πρόωρης Συνταξιοδότησης και με οποιαδήποτε άλλη βάση δεδομένων κρίνεται σκόπιμο κατά περίπτωση.
 - 2.2.IV. Έλεγχος για το εμπρόθεσμο της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.
 - 2.2.V. Έλεγχος για την κάλυψη των κριτηρίων επιλογής.
 - 2.2.VI. Διασταύρωση για ευρήματα με τη βάση της ΑΕΕ που οδηγούν σε αποκλεισμό της αίτησης ενίσχυσης.
 - 2.2.VII. Έλεγχο μεταξύ των αγροτεμαχίων ή/και ζώων που δηλώθηκαν στην αίτηση ενίσχυσης και των αγροτεμαχίων ή/και ζώων που περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων της πιο πρόσφατης ΑΕΕ, ώστε να επαληθεύονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας των εκτάσεων και των ζώων.
 - 2.2.VIII. Έλεγχο υποβολής διπλής αίτησης ενίσχυσης από το ίδιο πρόσωπο.

3. Με την ολοκλήρωση του ελέγχου συμπληρώνεται σχετικό Φύλλο Διοικητικού Ελέγχου στο οποίο καταγράφεται το πόρισμα του ελέγχου, δηλαδή ότι πληρούνται ή ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια για ένταξη της αίτησης στο μέτρο. Υπόδειγμα του Δελτίου Διοικητικού Ελέγχου θα καθοριστεί στην ΥΑ λεπτομερειών.
4. Ο Διοικητικός Έλεγχος θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός 30 ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των φακέλων υποψηφιότητας εκτός και αν διαφορετικά καθορισθεί στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
5. Μετά το πέρας του Διοικητικού Ελέγχου οι Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ αποστέλλουν την αίτηση ενίσχυσης και τα φύλλα διοικητικού ελέγχου στην ΕΥΕ ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα.

Περαιτέρω λεπτομέρειες επί των ελέγχων θα καθοριστούν στην ΥΑ Λεπτομερειών.

Άρθρο 12

Δημοσιοποίηση καταστάσεων δικαιούχων – προσφυγές

1. Οι αιτήσεις ενίσχυσης κατατάσσονται κατά χρονολογική σειρά, ξεκινώντας από την αίτηση που έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου πρώτη στο ηλεκτρονικό πρωτόκολλο του συστήματος.
2. Στη συνέχεια η ΕΥΕ ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα κατατάσσει, χωρίς περαιτέρω έλεγχο, τις αιτήσεις ενίσχυσης με βάση τα πορίσματα των φύλλων διοικητικού ελέγχου ως εξής:
 - 2.1. Στην περίπτωση που οι διαθέσιμες πιστώσεις της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος υπερκαλύπτουν το συνολικό άθροισμα της δημόσιας δαπάνης των αιτήσεων ενίσχυσης που έχουν υποβληθεί, οι αιτήσεις κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες βάσει των οποίων συντάσσονται αντίστοιχες καταστάσεις:
 - 2.1.1. Κατάσταση εν δυνάμει δικαιούχων: Σε αυτή την κατάσταση συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις που πληρούν τα κριτήρια ένταξης.
 - 2.1.2. Κατάσταση απορριπτόμενων: Σε αυτή την κατάσταση συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια ένταξης με σαφή αναφορά στους λόγους απόρριψής τους.
 - 2.2. Στην περίπτωση που οι διαθέσιμες πιστώσεις της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος δεν επαρκούν για τη κάλυψη του συνολικού αθροίσματος της δημόσιας δαπάνης των αιτήσεων ενίσχυσης που έχουν υποβληθεί οι αιτούντες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες βάσει των οποίων συντάσσονται αντίστοιχες καταστάσεις:
 - 2.2.1. Κατάσταση εν δυνάμει δικαιούχων: Σε αυτή την κατάσταση συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις που πληρούν τα κριτήρια ένταξης και που ύστερα από την κατάταξή τους σε σειρά σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, καλύπτονται από το όριο των πιστώσεων.
 - 2.2.2. Κατάσταση επιλαχόντων: Σε αυτή την κατάσταση συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις που πληρούν τα κριτήρια ένταξης στο Μέτρο αλλά ύστερα από την κατάταξή τους σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, δεν καλύπτονται από το όριο των πιστώσεων.
 - 2.2.3. Κατάσταση απορριπτόμενων: Σε αυτή την κατάσταση συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια ένταξης με σαφή αναφορά στους λόγους απόρριψής τους.
3. Οι ανωτέρω καταστάσεις δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2007 – 2013, <http://www.agrotikianapaptixi.gr> καθώς επίσης και στην ιστοσελίδα του ΟΠΕΚΕΠΕ, <http://www.opekepe.gr>
4. Οι ενδιαφερόμενοι που έχουν έννομο συμφέρον δύνανται εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερολογιακών ημερών από την ανάρτηση των ανωτέρω καταστάσεων να υποβάλλουν προσφυγή εναντίον των αποτελεσμάτων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Η προσφυγή υποβάλλεται (ιδιοχειρώς ή ταχυδρομικά) στην ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα, Μονάδα Β2, Λεωφόρος Αθηνών 54-56, Τ.Κ. 104 41 Αθήνα.
5. Η εξέταση της προσφυγής γίνεται από Επιτροπή Ενστάσεων η οποία ενέχει θέσει δευτεροβάθμιας γνωμοδοτικής επιτροπής. Η σύνθεση και η λειτουργία της Επιτροπής προσδιορίζεται με Απόφαση του

Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και μπορεί να περιλαμβάνει στελέχη Υπηρεσιών του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών του ΥΠΑΑΤ και του ΟΠΕΚΕΠΕ.

6. Στην περίπτωση που οι διαθέσιμες πιστώσεις της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος υπερκαλύπτουν το συνολικό άθροισμα της δημόσιας δαπάνης των αιτήσεων ενίσχυσης που έχουν υποβληθεί, είναι δυνατή η έκδοση απόφασης ένταξης για τις αιτήσεις εκείνες που έχουν καταταχθεί στην κατηγορία των εν δυνάμει δικαιούχων αμέσως μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.
7. Με την εξέταση των προσφυγών ολοκληρώνεται η διαδικασία διοικητικού ελέγχου και οριστικοποιούνται οι καταστάσεις των εν δυνάμει δικαιούχων, επιλαχόντων και απορριπτόμενων.

Άρθρο 13

Έγκριση Πράξης / Ένταξης Δικαιούχων

1. Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών που προβλέπονται στο ανωτέρω άρθρο 12 και την οριστικοποίηση της τελικής κατάστασης υποψηφίων δικαιούχων προς ένταξη ή απόρριψη, η ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα εισηγείται στον Ειδικό Γραμματέα την έκδοση της απόφασης ένταξης των δικαιούχων.
2. Μετά την υπογραφή της ανωτέρω απόφασης ένταξης:
 - 2.1. Αναρτώνται οι αναλυτικές καταστάσεις των ενταχθέντων και απορριφθέντων στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2007–2013, <http://www.agrotikianapaptixi.gr>, στην ιστοσελίδα του ΟΠΕΚΕΠΕ, <http://www.opেকেpe.gr> καθώς και στις αρμόδιες Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ στις οποίες υπέβαλλαν την αίτηση ενίσχυσης οι δικαιούχοι.
 - 2.2. Καταχωρείται η απόφαση έγκρισης των δικαιούχων στο πληροφοριακό σύστημα.
3. Ημερομηνία ένταξης στο Μέτρο θεωρείται η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης ένταξης από τον Ειδικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ η οποία ορίζεται και ως ημερομηνία αναφοράς για την καταβολή των πληρωμών.

Άρθρο 14

Ανάκληση – Τροποποίηση Αποφάσεων ένταξης

1. Η απόφαση ένταξης δύναται να ανακληθεί ή τροποποιηθεί, κατά την πορεία υλοποίησής της, με ευθύνη του φορέα που την εξέδωσε, ως ακολούθως:
 - 1.1. Ανάκληση

Ανάκληση της απόφασης ένταξης μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του δικαιούχου ή εφόσον από τους ελέγχους προκύψουν σοβαρές παραβάσεις των όρων χορήγησης της ενίσχυσης και εφόσον δεν έχει πραγματοποιηθεί πληρωμή. Η ανάκληση μπορεί να αφορά μέρος ή όλη την απόφαση, και να λάβει χώρα οποιαδήποτε στιγμή. Εάν έχει προηγηθεί ενημέρωση του δικαιούχου για παρατυπίες στα έγγραφα και δικαιολογητικά και στη συνέχεια ο έλεγχος (επιτόπιος ή διοικητικός) αποκαλύψει παρατυπίες, δεν επιτρέπονται ανακλήσεις για τα τμήματα που αφορούν οι παρατυπίες, και στη περίπτωση αυτή η απόφαση θα ανακληθεί πλήρως. Με την ισχύ της ανάκλησης, ο δικαιούχος, εφόσον επιθυμεί, επαναφέρεται στη πρότερη κατάσταση πριν την υποβολή της αίτησης για ένταξη στο μέτρο της πρόωρης συνταξιοδότησης, ως ενεργός γεωργός.
 - 1.2. Τροποποίηση

Τροποποίηση της απόφασης μπορεί να γίνει:

 - 1.2.1. Μετά από αίτηση του δικαιούχου εφόσον συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.
 - 1.2.2. Μετά από τροποποίηση του θεσμικού ή Κανονιστικού πλαισίου και εφόσον τούτο προβλέπεται στην αρχική απόφαση ένταξης.
 - 1.2.3. Σε κάθε άλλη περίπτωση εφόσον:
 - 1.2.3.1. Προβλέπεται στο Μέτρο.
 - 1.2.3.2. Δεν επηρεάζονται αρνητικά οι στόχοι του Μέτρου και της αρχικής έγκρισης.
 - 1.2.3.3. Δεν γίνεται υπέρβαση του εγκεκριμένου ορίου δαπάνης της πράξης. Στην περίπτωση που εκ της τροποποίησης προκύψει υπέρβαση του ορίου δαπάνης, θα τηρηθούν οι διαδικασίες της Ενότητας V και επόμενες της υπ' αριθμ. 8932/22.09.2008 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ Β' 2153/16.10.2008) όπως

τροποποιήθηκε και ισχύει με την υπ' αριθμ. 11246/30-12-2009 ομοία (ΦΕΚ 14/Β'/2010).

2. Οι αρχικές αποφάσεις ένταξης ή στοιχεία τους και οι ανακλήσεις και οι τροποποιήσεις λόγω αλλαγής του θεσμικού ή Κανονιστικού πλαισίου υλοποιούνται με ευθύνη της ΕΥΕ ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα, καταχωρούνται στο πληροφοριακό σύστημα και κοινοποιούνται στις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ.
3. Οι τροποποιήσεις της απόφασης στην περίπτωση που γίνονται μετά από αίτημα του δικαιούχου εξετάζονται και γίνονται δεκτές ή απορρίπτονται από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ, στις οποίες υποβάλλεται το σχετικό αίτημα. Αυτές, συμπληρώνουν το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο και μεταβιβάζουν τα σχετικά αιτήματα στην ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα, προς έκδοση τροποποιητικής απόφασης.
4. Οι αιτήσεις ενίσχυσης, οι αιτήσεις πληρωμής και οι άλλες δηλώσεις μπορεί να αναπροσαρμοστούν ανά πάσα στιγμή μετά την υποβολή τους, σε περιπτώσεις εμφανών σφαλμάτων που έχουν διαπιστωθεί από τη αρμόδια αρχή.

Άρθρο 15

Υποβολή αίτησης πληρωμής

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται μια φορά κατ' έτος να υποβάλλουν Αίτηση Πληρωμής στις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ συνοδευόμενη με το εκκαθαριστικό της φορολογικής δήλωσης του προηγούμενου έτους.

Άρθρο 16

Έλεγχοι

1. Γενικές αρχές ελέγχων

- 1.1. Στόχος των ελέγχων είναι να διασφαλιστεί κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο η τήρηση των όρων χορήγησης της ενίσχυσης τόσο κατά το στάδιο της έγκρισης, όσο και κατά το στάδιο της πληρωμής.
- 1.2. Οι έλεγχοι διακρίνονται σε διοικητικούς, επιτόπιους, εκ των υστέρων και συμπληρωματικούς.
- 1.3. Μετά την ολοκλήρωση τους συμπληρώνονται τα αντίστοιχα φύλλα ελέγχων τα οποία και καταχωρίζονται στο σύστημα.

2. Είδη Ελέγχων

2.1. Διοικητικοί έλεγχοι

Οι διοικητικοί έλεγχοι διενεργούνται σε όλες τις αιτήσεις ενίσχυσης, τις αιτήσεις πληρωμής ή άλλες δηλώσεις που απαιτείται να υποβάλλονται από έναν δικαιούχο ή τρίτο μέρος και καλύπτουν όλα τα στοιχεία που είναι δυνατόν και ενδεδειγμένο να ελεγχθούν διοικητικά. Οι διαδικασίες προβλέπουν την καταγραφή των πραγματοποιούμενων ελεγκτικών εργασιών, των αποτελεσμάτων των εξακριβώσεων και των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των αποκλίσεων. Λόγω της φύσης του Μέτρου δε θα πραγματοποιούνται οι επισκέψεις στο χώρο της ενέργειας, καθόσον σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 24 του Καν. (ΕΚ) 65/2011:

- 2.1.1. Η σχετική ενέργεια αφορά μικρή επένδυση.
- 2.1.2. Ο κίνδυνος να μην τηρούνται οι όροι χορήγησης της ενίσχυσης είναι πολύ μικρός. Αυτό ισχύει καθώς κατά την ένταξη των δικαιούχων στο μέτρο αλλά και καθ' όλη την παραμονή τους σε αυτό θα γίνονται, μηχανογραφικά, διασταυρωτικοί έλεγχοι που θα εξασφαλίζουν τόσο τη μη επαναδραστηριοποίηση του αποχωρούντα γεωργού όσο και την τήρηση των δεσμεύσεων του διαδόχου γεωργού.

2.2. Επιτόπιοι έλεγχοι

Καθώς οι διοικητικοί έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων διασταυρωτικών ελέγχων, ιδίως με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009, παρέχουν την αναγκαία διασφάλιση για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών, ο επιτόπιος έλεγχος που προβλέπεται στα άρθρα 25 και 26 του Καν. (ΕΕ) 65/2011, θα πραγματοποιείται μόνον σε περιπτώσεις καταγγελιών ή υπονοιών για απάτη και κατά την φάση ένταξης και πληρωμής από την ΕΥΕ ΠΑΑ και όπου απαιτείται από την ΕΥΔ ΠΑΑ.

2.3. Εκ των υστέρων έλεγχοι.

Οι εκ των υστέρων έλεγχοι καλύπτουν για κάθε ημερολογιακό έτος τουλάχιστον το 1% των δαπανών του ΕΓΤΑΑ για επενδυτικές πράξεις που συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο δεσμεύσεων και για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί η τελική πληρωμή από το ΕΓΤΑΑ.

Ως Φορέας Εφαρμογής η ΕΥΕ ΠΑΑ-Ανταγωνιστικότητα, και εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο συνεργαζόμενη με τις Περιφερειακές Διευθύνσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ, πραγματοποιούν τους εκ των υστέρων ελέγχους σε δικαιούχους του Μέτρου για την εξακρίβωση της τήρησης των δεσμεύσεων βάσει του άρθρου 72, του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).

2.4. Συμπληρωματικοί έλεγχοι

Με τους συμπληρωματικούς ελέγχους του άρθρου 28^α του Καν (ΕΕ) 65/2011 εξακριβώνεται η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του άρθρου 23 παράγραφος 2 στοιχείο β) και παράγραφος 3 του κανονισμού 1698/2005 μετά τη μεταβίβαση της εκμετάλλευσης. Για τους συμπληρωματικούς ελέγχους δεν θα πραγματοποιούνται επιτόπιοι έλεγχοι μετά την πρώτη πληρωμή της ενίσχυσης, καθώς οι διοικητικοί έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων διασταυρωτικών ελέγχων, ιδίως με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009, παρέχουν την αναγκαία διασφάλιση για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών.

Άρθρο 17

Αναγνώριση και εκκαθάριση της Δαπάνης

1. Το αρμόδιο τμήμα της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας προβαίνει στην αναγνώριση και εκκαθάριση της δαπάνης συντάσσοντας φάκελο πληρωμής ο οποίος περιλαμβάνει:
 - 1.1. Συγκεντρωτικό φύλλο ελέγχων των στοιχείων που ελέγχθηκαν αναλυτικά, υπογεγραμμένο από τον χειριστή της δράσης, τον προϊστάμενο τμήματος και τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης, στο οποίο περιλαμβάνεται η «Βεβαίωση επιλεξιμότητας δαπανών».
 - 1.2. Κατάσταση πληρωμής με τα αναλυτικά στοιχεία των δικαιούχων, με το ποσό της Δημόσιας Δαπάνης με την αντίστοιχη Κοινοτική Συμμετοχή. Επί της κατάστασης πληρωμής πραγματοποιείται η αναγνώριση και εκκαθάριση της συνολικής δαπάνης και υπογράφεται από τον αρμόδιο χειριστή της δράσης, τον προϊστάμενο του τμήματος και τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας.
2. Ο φάκελος πληρωμής διαβιβάζεται στην αρμόδια Διεύθυνση Πληρωμών του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., η οποία διενεργεί τον έλεγχο των δικαιολογητικών, συντάσσει φύλλο ελέγχου σχετικά με τα δικαιολογητικά των φακέλων και τον διαβιβάζει στη Δ/νση Οικονομικού – Τμήμα Λογιστηρίου για την έκδοση εντολής πληρωμής, ενημερώνοντάς την εγγράφως για το ποσό της κοινοτικής συμμετοχής.
3. Η εκτέλεση της πληρωμής πραγματοποιείται με την έκδοση της εντολής πληρωμής, από την Διεύθυνση Πληρωμών Αγροτικών Ενισχύσεων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., μετά τη διενέργεια των απαραίτητων λογιστικών ελέγχων λαμβάνοντας υπόψη κατάλογο των απαραίτητων ελέγχων (check-list). Η εντολή πληρωμής περιλαμβάνει όσα προβλέπονται στον Κανονισμό Διαδικασίας Πληρωμών του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για τις ενισχύσεις που βαρύνουν τον Ε.Λ.Ε.Γ.Ε.Π. Μετά την έκδοση της εντολής πληρωμής, πραγματοποιείται η πληρωμή από το τραπεζικό ίδρυμα με το οποίο συνεργάζεται ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., εντός 3 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της εντολής πληρωμής, με πράξη εξόφλησης που συντάσσεται στο πρωτότυπο της εντολής πληρωμής. Η εξόφληση γίνεται με απευθείας μεταφορά του δικαιούμενου ποσού σε πίστωση του ατομικού λογαριασμού του δικαιούχου και σε τραπεζικό ίδρυμα της επιλογής του.
4. Οι λογαριασμοί των δικαιούχων πιστώνονται αυτόματα με μαγνητικά αρχεία, στα οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία της κατάστασης πληρωμής, δηλαδή τα στοιχεία των δικαιούχων, το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο, ο τραπεζικός λογαριασμός του, το τραπεζικό ίδρυμα επιλογής του, ο Α.Φ.Μ. καθώς και το συνολικό ποσό που έχει αναγνωρισθεί και εκκαθαρισθεί με τη συγκεκριμένη εντολή πληρωμής.
5. Η πίστωση των λογαριασμών των δικαιούχων θα γίνεται στο πρώτο δεκαπενθήμερο που έπεται της ολοκλήρωσης του χρονικού διαστήματος που ορίζεται στο άρθρο 7 της παρούσας.
6. Μετά την πίστωση των λογαριασμών των δικαιούχων, το τραπεζικό ίδρυμα αποστέλλει άμεσα με ηλεκτρονικό αρχείο στις αρμόδιες υπηρεσίες μηχανογράφησης και πληρωμών του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. επιβεβαίωση για την πίστωση ή μη των λογαριασμών των δικαιούχων, βάσει των οποίων

ενημερώνονται οι φορείς υλοποίησης για τις σχετικές διορθώσεις. Το ποσό που δεν πιστώθηκε στους λογαριασμούς των δικαιούχων κατατίθεται σε ενδιάμεσο λογαριασμό του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. που τηρείται σε τραπεζικό ίδρυμα και αποστέλλεται εκ νέου διορθωμένο αρχείο από τον φορέα υλοποίησης, προκειμένου να πιστωθούν οι λογαριασμοί των δικαιούχων. Τα ποσά των μη πιστωθέντων λογαριασμών, επιστρέφουν στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

7. Με ευθύνη του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. η εντολή πληρωμής καταχωρίζεται στο σύστημα.

Άρθρο 18 **Μειώσεις – Αποκλεισμοί**

Κατά την εφαρμογή του Μέτρου διακρίνουμε τις ακόλουθες περιπτώσεις κυρώσεων:

1. **Εκπρόθεσμη αίτηση πληρωμής**

Εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας και εκτάκτων περιστατικών τα οποία θα πρέπει να δικαιολογούνται, η εκπρόθεσμη υποβολή αίτησης πληρωμής δεν γίνεται αποδεκτή για το συγκεκριμένο έτος. Σε περίπτωση δε επανάληψης του φαινομένου και τον επόμενο χρόνο, ο δικαιούχος θα αποβάλλεται από το πρόγραμμα και θα θεωρείται ότι αυτός εγκατέλειψε το μέτρο. Σε αυτή την περίπτωση θα πάψουν οι πληρωμές προς τον δικαιούχο χωρίς όμως αυτός να απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης συμβατικών υποχρεώσεων που ανέλαβε κατά την ένταξή του σε αυτό.

2. **Μη τήρηση εκ μέρους του δικαιούχου των όρων του προγράμματος.**

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαπιστωθεί ότι δεν τήρησε τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή παραπλάνησε την υπηρεσία ως προς τις προϋποθέσεις ένταξης του, μετά από εισήγηση του ΟΠΕΚΕΠΕ ή της ΕΥΕ-ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα εκδίδεται απόφαση Υπουργού και διαγράφεται από το Πρόγραμμα. Με την ίδια απόφαση διακόπτεται κάθε παραπέρα καταβολή της ενίσχυσης και τυχόν καταβληθέντα ποσά που έχουν ληφθεί εισπράττονται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα.

3. **Μη τήρηση εκ μέρους του διαδόχου των όρων του προγράμματος.**

Σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων από τον διάδοχο όπως αυτές καθορίζονται στην παρούσα απόφαση, τότε μετά από εισήγηση του ΟΠΕΚΕΠΕ ή της ΕΥΕ-ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα εκδίδεται απόφαση Υπουργού και αποκλείεται από όλες τις ενισχύσεις και τα προγράμματα του ΥΠΑΑΤ για μια δεκαετία.

Κατά των αποφάσεων των σημείων 2 και 3 οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων.

Άρθρο 19 **Ανάκτηση ενισχύσεων**

1. Εκτός και αν οριστεί διαφορετική διαδικασία με σχετική ΚΥΑ την οποία θα εισηγηθεί η ΕΥΔ ΠΑΑ, τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά για μία συγκεκριμένη περίοδο θα επιστρέφονται με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 28 του Ν. 2520/97 (ΦΕΚ 173/Α'/1997), όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 2732/99 (ΦΕΚ 154/Α'/1999 και με το άρθρο 23 του Ν. 2945/2001 (ΦΕΚ 223/Α'/08.10.2001) ή με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Τα ποσά αυτά για τη χρονική περίοδο μεταξύ της κοινοποίησης στον δικαιούχο της υποχρέωσης επιστροφής και της πραγματικής επιστροφής ή αφαίρεσης του ποσού που πρέπει να επιστραφεί, επιστρέφονται από τον δικαιούχο, προσαυξημένα κατά τους τόκους, το επιτόκιο των οποίων είναι ίσο με το μισό του επιτοκίου των Εντόκων Γραμματίων του Δημοσίου ετήσιας διάρκειας το οποίο ισχύει όταν εκδίδεται η απόφαση για την επιστροφή τους.
2. Η υποχρέωση επιστροφής δεν ισχύει αν η πληρωμή οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας ή άλλης αρχής, το οποίο δεν ήταν ευλόγως δυνατόν να εντοπιστεί από τον δικαιούχο.
3. Ωστόσο, εάν το σφάλμα συνδέεται με πραγματικά στοιχεία που υπεισέρχονται στον υπολογισμό της σχετικής πληρωμής, το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται μόνον αν η απόφαση ανάκτησης δεν κοινοποιήθηκε εντός δωδεκαμήνου από την πληρωμή.

Άρθρο 20
Περιπτώσεις Ανωτέρας Βίας

Στα πλαίσια εφαρμογής του προγράμματος Πρόωρης Συνταξιοδότησης των Αγροτών μπορεί να θεωρηθούν ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας, οι ακόλουθες:

1. Θάνατος του δικαιούχου ή του διαδόχου της γεωργικής εκμετάλλευσης.
 2. Ανικανότητα του διαδόχου κατόχου της γεωργικής εκμετάλλευσης να ασκήσει τη γεωργική δραστηριότητα για χρονικό διάστημα μέχρι και τρία (3) χρόνια. Σε περίπτωση που αυτό το χρονικό διάστημα υπερβεί τα τρία (3) χρόνια, θα θεωρηθεί ότι ο διάδοχος περιήλθε σε κατάσταση μόνιμης αναπηρίας και ως εκ τούτου απαλλάσσεται από τη δέσμευση παραμονής στο γεωργικό επάγγελμα.
 3. Απαλλοτρίωση σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη την ημέρα της ανάληψης της δέσμευσης.
 4. Σοβαρή φυσική καταστροφή που επηρεάζει σημαντικά την παραγωγή της γεωργικής εκμετάλλευσης του διαδόχου.
 5. Καταστροφή, λόγω ατυχήματος, των κτηρίων της εκμετάλλευσης που προορίζονταν για την εκτροφή ζώων.
 6. Επιζωοτία που προσβάλλει το σύνολο ή μέρος του ζωικού κεφαλαίου του κατόχου της εκμετάλλευσης.
- Οι ως άνω περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιπτώσεις κοινοποιούνται εγγράφως με τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση του ΟΠΕΚΕΠΕ εντός 10 ημερών από τη στιγμή που ο δικαιούχος ή ο διάδοχος είναι σε θέση να το πράξει. Τα έγγραφα στην συνέχεια διαβιβάζονται στην αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας του ΟΠΕΚΕΠΕ η οποία με τη συνδρομή της Νομοτεχνικής Υπηρεσίας χαρακτηρίζει τις περιπτώσεις αυτές και ενημερώνει εγγράφως τον Φορέα Εφαρμογής και τον δικαιούχο ή τον διάδοχο ανάλογα. Στις περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας εφαρμόζονται οι σχετικές κυρώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21
Παραρτήματα

1. Αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Απόφασης αποτελεί το Παράρτημα Ι το οποίο αφορά Εννοιολογικούς Προσδιορισμούς προς εφαρμογή του παρόντος Μέτρου.
2. Τροποποίηση, ή κάθε είδους μεταβολή κατά τύπο ή ουσία επ' αυτών, μπορεί να γίνει μόνο μέσω έκδοσης σχετικής Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Άρθρο 22
Προϋπολογισμός – Χρηματοδότηση Προγράμματος

Από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης θα αναληφθούν υποχρεώσεις για την περίοδο 2007-2013:

1. Για την υλοποίηση του Μέτρου προβλέπεται Συνολική Δημόσια Δαπάνη ύψους περίπου 30 εκατ. ευρώ (29.970.786,00 €). Η συνδρομή της Ε.Ε. στη συνολική Δημόσια Δαπάνη είναι 21.427.157,00 ευρώ. Η κοινοτική συμμετοχή διαφοροποιείται στις περιοχές Σύγκλισης, Μη Σύγκλισης και Νησιά του Αιγαίου σύμφωνα με το άρθρο 70 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Απόφασης, προκαλείται δαπάνη ύψους 24 εκατ. ευρώ (24.000.000,00 €) η οποία βαρύνει τον Τακτικό Προϋπολογισμό (ΚΑΕ 5323) και θα καλυφθεί σε ποσοστό 71,5% περίπου από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης-ΕΓΤΑΑ και κατά 28,5% περίπου από Εθνική Συμμετοχή. Η εν λόγω δαπάνη κατανέμεται κατ' έτος ως εξής:

Έτος 2012: 6.000.000,00 €

Έτος 2013: 6.000.000,00 €

Έτος 2014: 6.000.000,00 €

Έτος 2015: 6.000.000,00 €

3. Για την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας εγκρίνεται επιπλέον πίστωση μέχρι του ποσού των 200.000 ευρώ, όπως αυτή ορίζεται παραπάνω, για δαπάνες διοικητικού κόστους οδοιπορικών και εκτός έδρας αποζημιώσεων των υπαλλήλων που θα συμμετάσχουν στην υλοποίηση του Μέτρου. Το ποσό μεταφέρεται στον ΚΑΕ 2212. Η εν λόγω δαπάνη κατανέμεται κατ' έτος ως εξής:

Έτος 2012: 50.000 €

Έτος 2013: 50.000 €

Έτος 2014: 50.000 €

Έτος 2015: 50.000 €

4. Οι ενισχύσεις καταβάλλονται μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού (Τ.Π.) ΚΑΕ 5323 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, όπως αυτές καθορίζονται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Η Απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Φ. ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ &
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

Α. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί**

Για την εφαρμογή του μέτρου οι ακόλουθοι όροι έχουν την αντίστοιχη προσδιοριζόμενη έννοια:

1. Γεωργία

Είναι ο τομέας της οικονομίας, ο οποίος περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των κλάδων οι οποίοι αποσκοπούν στην παραγωγή των γεωργικών προϊόντων, όπως αυτά ορίζονται στον Ν.2520/1997, ΦΕΚ Α' 173/01.09.1997 «Μέτρα για τους νέους αγρότες, σύσταση Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης-Κατάρτισης και Απασχόλησης και άλλες διατάξεις».

2. Γεωργική εκμετάλλευση

- 2.1.** Είναι η οικονομική μονάδα παραγωγής προς πώληση ενός ή περισσότερων προϊόντων των κλάδων της γεωργίας με ενιαία διοίκηση και διαχείριση. Στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις του παρόντος καθεστώτος πρέπει να περιλαμβάνεται οπωσδήποτε και ο κλάδος παραγωγής καπνών.
- 2.2.** Στις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται παράλληλα με την παραγωγή των προϊόντων και η διακίνηση, μεταφορά, αποθήκευση, τοποθέτηση, μέχρι του σταδίου της χονδρικής πώλησης, αποκλειστικά των προϊόντων που παράγει η ίδια γεωργική εκμετάλλευση, καθώς και η πρώτη χωρική μεταποίησή τους.
- 2.3.** Σε επίπεδο συζύγων η εκμετάλλευση θεωρείται ενιαία κι αδιαίρετη.

3. Απασχόληση στη Γεωργία

Η προσωπική εργασία που προσφέρεται συστηματικά από το φυσικό πρόσωπο στη δική του εκμετάλλευση, με σκοπό την επίτευξη οικονομικού αποτελέσματος.

4. Αρχηγός Γεωργικής Εκμετάλλευσης

Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο που είναι οικονομικά και νομικά υπεύθυνο για τη γεωργική εκμετάλλευση και συμμετέχει ενεργά στην κανονική λειτουργία της.

5. Δικαιολογητικά απόδειξης νόμιμης κατοχής γεωργικής εκμετάλλευσης

Για το παρόν καθεστώς ενίσχυσης, αγροτεμάχια τα οποία δηλώνονται στην Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης (ΟΣΔΕ) θεωρείται ότι κατέχονται και αξιοποιούνται νόμιμα.

6. Απόδειξη νόμιμης κατοχής σε περίπτωση αμφιβολιών:

Τα κατωτέρω δικαιολογητικά θα προσκομίζονται κατά την κρίση της Υπηρεσίας και εφόσον η προσκόμισή τους είναι απαραίτητη για τη διευκρίνιση σοβαρών αμφιβολιών ή καταγγελιών κατά τις διαδικασίες διοικητικών ελέγχων.

6.1. Σε ό,τι αφορά τα αγροτεμάχια, η νόμιμη κατοχή αποδεικνύεται, με:

- 6.1.1. Συμβόλαια αγοράς νομίμως μετεγγραμμένα στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο.
- 6.1.2. Αποδοχή κληρονομιάς.
- 6.1.3. Αποδεικτικά δωρεάς ακινήτων.
- 6.1.4. Κτήση με προσκύρωση.
- 6.1.5. Με δικαστική απόφαση απονομής κυριότητας.
- 6.1.6. Κληρονομητήριο.
- 6.1.7. Μίσθωση. Η μίσθωση αποδεικνύεται με ιδιωτικά μισθωτήρια συμβόλαια ή χρησιδάνεια τα οποία θα πρέπει:
 - 6.1.7.1. Να αναγράφουν υποχρεωτικά τον Α.Φ.Μ. του ιδιοκτήτη όσο και του ενοικιαστή

- 6.1.7.2. Να αναφέρουν αναλυτικά τα στοιχεία των αγροτεμαχίων (τοποθεσία, έκταση, χαρτογραφικό κωδικό όπου είναι διαθέσιμος, κλπ), και τη χρονική περίοδο μίσθωσης η οποία θα πρέπει να είναι τουλάχιστον όση και η περίοδος δέσμευσης του δικαιούχου.
- 6.1.7.3. Να έχουν θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής των αντισυμβαλλόμενων μερών (αφορά τα ιδιωτικά συμφωνητικά μίσθωσης που δε θεωρούνται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και τα χρησιδάνεια).
- 6.1.7.4. Τα μισθωτήρια θα πρέπει να είναι θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. σύμφωνα με το Άρθρο 77 του Ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151/Α'/1994) «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος».
- 6.1.7.5. Εφόσον η μίσθωση έχει διάρκεια μέχρι και 9 έτη θα πρέπει το μισθωτήριο να φέρει θεώρηση απ' την οικεία Δ.Ο.Υ. ή εφόσον δεν προβλέπεται τούτο π.χ. λόγω χαμηλού μισθώματος, θα πρέπει να φέρει θεώρηση βεβαίας χρονολογίας.
- 6.1.7.6. Μισθωτήρια που δεν θεωρούνται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. για συγκεκριμένους λόγους (μίσθωμα μικρότερο από ορισμένη αξία, κλπ), θα γίνονται δεκτά με την προϋπόθεση ότι η αρμόδια Δ.Ο.Υ. βεβαιώνει ότι δεν θεωρεί ενοικιαστήρια για τους συγκεκριμένους αυτούς λόγους.
- 6.1.7.7. Εφόσον η μίσθωση έχει διάρκεια άνω των 9 ετών θα πρέπει το μισθωτήριο να έχει τον τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου και να έχει μετεγγραφεί.
- 6.1.8. Ωστόσο, στην περίπτωση που δεν υπάρχουν τίτλοι κυριότητας, λόγω ειδικών συνθηκών που υπάρχουν στη χώρα μας, η ιδιοκτησία δύναται να αποδειχθεί με κάθε άλλο τρόπο που προβλέπεται στο Εθνικό Δίκαιο, όπως προσκομίζοντας Κτηματολογικό Απόσπασμα.
- 6.1.9. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που υπάρχει αδυναμία προσκόμισης από τον αποχωρούντα ιδιοκτήτη οπουδήποτε από τους παραπάνω τίτλους κυριότητας, τότε μπορεί εναλλακτικά να προσκομίσει θεωρημένο αντίγραφο του εντύπου Ε9 της φορολογικής του δήλωσης από το αντίτυπο που φέρει τη σήμανση παραλαβής του από τον υπάλληλο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., στο οποίο θα πρέπει να φαίνεται δηλωμένο το συγκεκριμένο αγροτεμάχιο, καθώς και Υπεύθυνη Δήλωση του Ν.1599/1986 με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής, στην οποία θα δηλώνεται ότι το παραπάνω αντίγραφο είναι ακριβές και ότι τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτό είναι αληθή και ακριβή. Οι αρμόδιοι Φορείς Εφαρμογής εφόσον το κρίνουν σκόπιμο, μπορούν να ζητήσουν για έλεγχο και ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει, το πρωτότυπο αντίτυπο του Ε9 με τη σήμανση παραλαβής του υπαλλήλου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. .
- 6.1.10. Εάν το Ε9 έχει κατατεθεί ταχυδρομικά, θα προσκομίζεται και αντίγραφο του σχετικού αποδεικτικού ταχυδρομικής υποβολής του. Σημειώνεται, ότι τα παραστατικά κατοχής για τα ιδιόκτητα αγροτεμάχια πρέπει να είναι διαθέσιμα εκ μέρους των δικαιούχων, σε κάθε περίπτωση που ζητούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- 6.1.11. Σε κάθε περίπτωση το βάρος της απόδειξης το φέρει ο ενδιαφερόμενος γεωργός.
- 6.1.12. Παραστατικά κατοχής για μη ιδιόκτητα αγροτεμάχια, τα οποία υπεγράφησαν σε παρελθόντα χρόνο, γίνονται δεκτά, εφόσον η διάρκεια κατοχής που αναγράφουν σε σχέση με την ημερομηνία υπογραφής τους, καλύπτει και την καλλιεργητική περίοδο για την οποία ο δικαιούχος αιτείται ενίσχυση στα πλαίσια του προγράμματος.
- 6.1.13. Σε περιπτώσεις μικρών κενών χρονικών διαστημάτων κατά την ανανέωση των ενοικιαστηρίων για το ίδιο αγροτεμάχιο από τον ίδιο δικαιούχο, θεωρείται ότι το χρονικό διάστημα είναι συνεχές.
- 6.1.14. Αντίστοιχα παραστατικά κατοχής πρέπει να είναι διαθέσιμα και για τις εκτάσεις βοσκοτόπων. Ειδικά όσον αφορά εκτάσεις βοσκοτόπων που ανήκουν σε Δήμους ή Δημοτικά Διαμερίσματα και εκμισθώνονται σε γεωργούς, αντί των παραπάνω ιδιωτικών συμφωνητικών μίσθωσης, γίνονται δεκτοί μόνο Χρηματικοί Κατάλογοι Τελών Βοσκής νομίμως σφραγισμένοι και υπογεγραμμένοι που εκδίδονται χωριστά για κάθε Δήμο, Δημοτικό Διαμέρισμα ή Κοινότητα, εφόσον σε αυτούς αναφέρονται η περίοδος χρήσης, η ολική και η επιλέξιμη έκταση του βοσκότοπου και για κάθε γεωργό στον οποίο έχει εκμισθωθεί η χρήση τμήματος του βοσκότοπου, το ονοματεπώνυμο και ο αντίστοιχος αριθμός ζώων αυτού, το ποσό της μίσθωσης, καθώς και η επιλέξιμη έκταση που έχει παραχωρηθεί στον γεωργό ή το ποσοστό αυτής επί της ολικής/επιλέξιμης έκτασης του βοσκότοπου.

- 6.2. Σε ό,τι αφορά το ζωικό κεφάλαιο, αποδεικνύεται από το αντίστοιχο μητρώο (π.χ. μητρώο βοοειδών). Ωστόσο, στην περίπτωση που το μητρώο δεν έχει ολοκληρωθεί ή δεν υφίσταται σαν αποδεικτικό στοιχείο, δύναται να χρησιμοποιηθεί βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της αντίστοιχης Περιφερειακής Ενότητας.
- 6.3. Η μίσθωση γίνεται αποδεκτή μόνο σε γεωργικές εκτάσεις και κτίσματα και όχι σε ζωικό κεφάλαιο.
- 6.4. Σημειώνεται ότι στα πλαίσια Οικογενειακής Εκμετάλλευσης η ιδιοκτησία υφίσταται στο πρόσωπο του αρχηγού της ανεξάρτητα πραγματικού γεγονότος, εφόσον τα μέλη της οικογένειας που είναι κάτοχοι μέρους ή του συνόλου της εκμετάλλευσης με ειδικό πληρεξούσιο εξουσιοδοτήσουν τον αρχηγό και υποψήφιο δικαιούχο του μέτρου, να διαχειρίζεται και να μεταβιβάζει το σύνολο της οικογενειακής εκμετάλλευσης.

7. Αξιοποίηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης

Η τεκμηρίωση της αξιοποίησης της γεωργικής εκμετάλλευσης (είδος – έκταση) γίνεται από τα στοιχεία του ΟΣΔΕ.

8. Μεταβίβαση της Γεωργικής Εκμετάλλευσης

Η μεταβίβαση της γεωργικής εκμετάλλευσης από τους υποψήφιους δικαιούχους στους διαδόχους δύναται να γίνει ως ακολούθως:

1. Ιδιόκτητο τμήμα της εκμετάλλευσης

1.1. Οριστική μεταβίβαση: Η οριστική μεταβίβαση είναι υποχρεωτική για το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου, για το σύνολο των δικαιωμάτων, ποσοστώσεων, κ.λπ.

1.1.1. Σε ό,τι αφορά τις εκτάσεις και γεωργικά κτίσματα οριστική μεταβίβαση δύναται να γίνει με όλους τους νόμιμους τρόπους που προβλέπονται στο Εθνικό Δίκαιο όπως π.χ. πώληση – αγορά, γονική παροχή, κ.λπ. και αποδεικνύεται με τίτλους κυριότητας νομίμως μετεγγραμμένων.

1.1.2. Σε ό,τι αφορά το ζωικό κεφάλαιο η οριστική μεταβίβαση δύναται να πιστοποιηθεί:

1.1.2.1. Από Τιμολόγιο Πώλησης - Δελτίο Αποστολής (για τις περιπτώσεις ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α.)

1.1.2.2. Από λογιστικά έγγραφα ίσης ισχύος με το ανωτέρω, αποδεικτικής αξίας όπου και όπως προβλέπονται από το Εθνικό Δίκαιο π.χ. αποδεικτικό δωρεάς εν ζωή από γονέα σε παιδί θεωρημένο από την εφορία ή άλλη Δημόσια Αρχή

1.1.2.3. Επισημαίνεται, ότι κατά τη μεταβίβαση του ζωικού κεφαλαίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη η περίοδος υποχρεωτικής διατήρησης καθώς και οι διαδικασίες μεταβίβασης των δικαιωμάτων που έχουν ανακτηθεί από το εθνικό απόθεμα. (Οι διάδοχοι αιτούνται για παραχώρηση δικαιωμάτων μαζί με την ετήσια αίτηση του ΟΣΔΕ.

1.2. Μεταβίβαση με μίσθωση: Μεταβίβαση με μίσθωση τουλάχιστον δεκαετούς διάρκειας.

2. Μισθωμένο τμήμα της εκμετάλλευσης

2.1. Στο μισθωμένο τμήμα της εκμετάλλευσης ο υποψήφιος δικαιούχος (αποχωρών γεωργός) θα πρέπει να λύσει τη σύμβαση και οι εκτάσεις να επιστραφούν στον ιδιοκτήτη.

9. Διάδοχος

Διάδοχος γεωργός νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο διαδέχεται τον αποχωρούντα γεωργό ως κάτοχος και αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης με σκοπό την άσκηση γεωργίας για εμπορικούς σκοπούς και είναι κάτω των 40 ετών.

10. Περίοδος δέσμευσης

10.1. Περίοδος δέσμευσης νοείται το χρονικό διάστημα στα πλαίσια του οποίου ο δικαιούχος και ο διάδοχός του θα πρέπει να τηρήσουν τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν.

10.2. Το χρονικό αυτό διάστημα ορίζεται μέχρι 5 έτη χωρίς ωστόσο να μπορεί να γίνει υπέρβαση του 65^{ου} έτους της ηλικίας του δικαιούχου.

11. Καπνοπαραγωγικές περιοχές

Σύμφωνα με το ΠΑΑ ως καπνοπαραγωγικές περιοχές ορίζονται (πινακοποιημένη μορφή) οι ακόλουθοι Νομοί της χώρας:

A/A	ΝΟΜΟΣ	A/A	ΝΟΜΟΣ
1.	Αιτωλοακαρνανίας	16.	Κοζάνης
2.	Αργολίδας	17.	Κορινθίας
3.	Άρτας	18.	Λακωνίας
4.	Βοιωτίας	19.	Λάρισας
5.	Γρεβενών	20.	Μαγνησίας
6.	Δράμας	21.	Ξάνθης
7.	Έβρου	22.	Πέλλης
8.	Ευρυτανίας	23.	Πιερίας
9.	Ημαθίας	24.	Πρεβέζης
10.	Θεσσαλονίκης	25.	Ροδόπης
11.	Ιωαννίνων	26.	Σερρών
12.	Καβάλας	27.	Τρικάλων
13.	Καρδίτσας	28.	Φθιώτιδας
14.	Καστοριάς	29.	Φλώρινας
15.	Κιλκίς	30.	Φωκίδος
		31.	Χαλκιδικής